

Bijlage - Verslag van de 76e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties

VN-hervormingen

De crises in Oekraïne en Afghanistan en de voortdurende COVID-19 pandemie hebben het belang van een beter, sneller, flexibeler en efficiënter opererende Verenigde Naties (VN) onderstreept. De VN-instellingen liggen, drie jaar na de start van de implementatie van de hervormingen, grotendeels op schema, al zal het blijvende aandacht vergen om deze ook te verduurzamen. Het meer geïntegreerd functioneren van de VN-landenvertegenwoordigers (*'Resident Coördinatoren'*) heeft het VN-systeem een positieve impuls gegeven. De voortgang ten aanzien van efficiëntie en meer voorspelbare financiering, verwoord in de *'Funding Compact'* ambities, laat bij VN-instellingen eenzelfde beeld zien. VN-lidstaten blijven echter zelf achter voor wat betreft hun commiteringen van beter, meerjarig en flexibeler financieren.

Het Koninkrijk bleef in Benelux-verband actief deelnemen aan de *'Intergovernmental Negotiations'*, waar over de hervorming van de VN Veiligheidsraad (VNV) wordt gesproken.

Het tegengaan van autocratische invloeden en ondermijning van multilateralisme

Het tegengaan van autocratische invloeden en ondermijning is een langdurig proces met niet altijd even concrete of zichtbare resultaten. Het Koninkrijk werkt in EU- en gelijkgezind verband nauw samen om zorgwekkende ontwikkelingen tegen te gaan en de bedreiging voor de op regels gebaseerde orde en de universele waarden en rechten het hoofd te bieden. Dit gebeurde bijvoorbeeld tijdens onderhandelingen over resoluties op uiteenlopende onderwerpen en thema's door actief tegenstand te bieden aan ondermijnende Chinese taal die de universele rechten onderuit haalt. Een ander concreet voorbeeld is de schorsing van Rusland als lid van de VN-Mensenrechtenraad. In april 2021 nam de Algemene Vergadering van de VN (AVVN) met een ruime meerderheid van de stemmen een resolutie aan om Rusland te schorsen als gevolg van de inval in Oekraïne.

Bestrijding COVID-19

De directe en indirecte impact van COVID-19 blijft groot. Het Koninkrijk vergrootte steun aan de *'Access to COVID-19 Tools Accelerator'* (ACT-A) met een bijdrage van 93 miljoen EURO, waarmee de totale bijdrage op 245 miljoen EURO komt. Het Koninkrijk is hiermee de zevende donor op het gebied van mondiale gezondheid. De inzet van het Koninkrijk in de internationale COVID-19 respons richtte zich hoofdzakelijk op het verzekeren van toegang tot vaccins, diagnostische tests, het verbeteren van de paraatheid van het land om vaccins effectief te distribueren en het versterken van gezondheidssystemen en basis gezondheidszorg, inclusief SRGR. In algemene zin is de bestrijding van COVID-19, en met name ook de impact ervan op de *Sustainable Development Goals (SDG)*, een belangrijke focus en dwarsdoorsnijdend thema binnen de VN-activiteiten van het afgelopen jaar. Samen met de EU pleitte het Koninkrijk in het kader van *Our Common Agenda* voor eerlijke toegang tot kwalitatieve primaire gezondheidszorg. In de tweede Commissie 2021 werd een gezamenlijke cross-regionale verklaring o.l.v. EU en Mexico over gelijke toegang tot COVID-19 vaccins uitgesproken. De AVVN nam met consensus de resolutie *'Global Health and Foreign Policy resolution: Elevating pandemic prevention, preparedness and response to the highest level of political leadership'* aan.

Tijdens een speciale sessie van de Wereldgezondheidsassemblee (WHA) op 1 december 2021 besloten VN-lidstaten tot de onderhandeling van een instrument gericht op pandemische preventie, paraatheid en respons. Hiertoe is een *Intergovernmental Negotiating Body (INB)* opgericht waarvan het Koninkrijk aangesteld is co-voorzitter.

Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's)

Het tweede jaar van de pandemie heeft de meerwaarde van een universele set met doelen voor mondiale duurzame ontwikkeling vergroot. In *'Our Common Agenda'* van SGVN werd het afgelopen jaar dan ook opgeroepen tot een mondiale 'push' op SDG's om de grote uitdagingen en COVID-tegenslagen op het gebied van armoede, gendergelijkheid, onderwijs en klimaatactie aan te pakken. In juli vond op ministerieel niveau het jaarlijkse *'High Level Political Forum on Sustainable Development'* plaats, waarbij de minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking samen met de minister-president van Sint Maarten en de VN-jongerenvertegenwoordiger voor Duurzame Ontwikkeling het voortgangsrapport over SDG-implementatie in het Koninkrijk

presenteerde. Deze zogenoemde *'Voluntary National Review'* (zie bijlage) is niet alleen het product van nauwe samenwerking tussen de Koninkrijkslanden, ook hebben voor de totstandkoming een aantal dialogen plaatsgevonden met decentrale overheden, bedrijfsleven, non-gouvernementele organisaties, jongeren en kennisinstellingen.

Klimaat en energie

De invloed van extreme weersomstandigheden, variërend van extreme droogte tot overmatige regenval en een record aantal orkanen, laat diepe sporen na. Het Koninkrijk acht het daarom van groot belang dat klimaat centraal staat in de thema's die de AVVN behandelt, en vroeg specifiek aandacht voor klimaatadaptatie en de uitdagingen voor landen die het meest kwetsbaar zijn voor klimaatverandering. Het Koninkrijk steunde de oproep van de SGVN om de balans in besteding van publieke klimaatgelden te verbeteren en spande zich in, onder andere als initiatiefnemer van de *'Champions Group on Adaptation Finance'*, om de kwantiteit, kwaliteit en toegankelijkheid van adaptatiefinanciering te verbeteren.

Het Koninkrijk is tevens actief betrokken geweest bij de uitrol van de VN-routekaart voor de versnelling van inclusieve energietransitie en legde in de uitvoering de nadruk op hernieuwbare energie, de toegang tot energie voor de allerarmsten en mobilisatie van benodigde financiering in ontwikkelingslanden.

Water

Het afgelopen jaar stond in het teken van de voorbereiding van de VN Waterconferentie 2023, waar het Koninkrijk samen met Tadzjikistan voorzitter van zal zijn. De VN Waterconferentie 2023 moet een katalysator worden voor wereldwijde actie op het gebied van water en versnelde implementatie van SDG 6 en andere water gerelateerde doelen van de 2030 Agenda.

Mensenrechten en maatschappelijk middenveld

Het afgelopen jaar nam de wereldwijde druk op het maatschappelijk middenveld en mensenrechten verder toe. Mensenrechten vormden een rode draad in de interventies van het Koninkrijk en ook de positie van het maatschappelijk middenveld werd het afgelopen jaar standaard meegenomen in VN-onderhandelingen en VN-resoluties. Het Koninkrijk heeft zich ingezet voor een verplichte presentatie van kandidaat-Mensenrechtenraadleden aan de AVVN conform het model van de SGVN, en heeft op verschillende momenten, met gelijkgezinde landen in Geneve en New York, opgeroepen tot een jaarlijks terugkerend plenair debat over de verantwoordelijkheden dat lidmaatschap van de VN-Mensenrechtenraad met zich meebrengt. Ondanks deze acties, inclusief bilaterale inzet richting de voorzitter van de AVVN, bleek er onvoldoende draagvlak voor het organiseren van een dergelijke debat.

Een belangrijk resultaat is de consensus-aanname van de AVVN-resolutie *'Strengthening the role of the United Nations in the promotion of democratization and enhancing periodic and genuine elections'*, waarin een verwijzing is opgenomen naar non-discriminatie op grond van seksuele oriëntatie en genderidentiteit. Als co-voorzitter van de VN *'LGBTI Core Group'* vierde het Koninkrijk de toetreding van Honduras, Denemarken, Peru en België tot deze coalitie die zich inzet voor de gelijke rechten van LHBTIQ+. De resolutie *'Implementing the Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms'*, over de bescherming van en steun aan mensenrechtenverdedigers, werd met consensus aangenomen. Mede dankzij het Koninkrijk werd taal over jongeren en versterkte taal over gendergelijkheid in de resolutie opgenomen.

Vrouwenrechten, gendergelijkheid en Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR)

Naast disproportioneel impact van COVID-19 op vrouwen en meisjes, staan gendergelijkheid, vrouwenrechten en SRGR wereldwijd onder druk. Het Koninkrijk zette zich tijdens de 76ste AVVN in voor het bewerkstelligen van vooruitgang op het terrein van gender, SRGR en de gelijke rechten van vrouwen en meisjes in verschillende VN-resoluties. Het Koninkrijk benadrukte daarbij het belang van

een gender transformatieve benadering¹ in de COVID-19 herstelplannen, met aandacht voor inclusie en diversiteit evenals intersectionaliteit². Het belang van actieve betrokkenheid van vrouwen en meisjes en andere groepen in besluitvorming en leiderschap voor COVID-19 respons en herstel werd hierbij onderstreept. Het Koninkrijk heeft tevens aandacht gevraagd voor het belang van feministisch leiderschap en financiering van SRGR en gendergelijkheid, in het bijzonder financiering van vrouwenrechtenorganisaties en feministische organisaties.

Jongeren, onderwijs en werk

Het Koninkrijk heeft in samenwerking met de VN Jongerenvertegenwoordigers voor Mensenrechten en Veiligheid van het Koninkrijk input gegeven op de AVVN-resolutie '*Policies and Programmes Involving Youth*'. Hiermee is bijgedragen aan een sterkere resolutie, met name als het gaat om het tegengaan van discriminatie, het vergroten van toegang voor jongeren tot seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten en het bevorderen van betekenisvolle participatie van jongeren.

Met steun van het Koninkrijk heeft UNESCO in het najaar van 2021 een nieuwe coördinatiestructuur op onderwijs opgericht, het zogenaamde '*Global Education Coordination Mechanism*' (GCM). Het GCM vertegenwoordigt landen, donoren, maatschappelijke organisaties, jongeren en andere onderwijsactoren en is erop gericht de bestaande fragmentatie in de internationale architectuur voor onderwijs tegen te gaan en samenwerking te bevorderen, in lijn met SDG 4.

Preventie en aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag (SEAH)

Ook het afgelopen jaar heeft het Koninkrijk zich sterk gemaakt om de preventie en aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag (SEAH) te verbeteren door middel van agendering, pleitbezorging, rapportageverplichtingen en het monitoren van het VN-systeem. Hoewel er zeker vooruitgang is geboekt bij het voorkomen en aanpakken van SEAH, waaronder in reactie op seksschandalen waar VN-medewerkers vorig jaar bij betrokken zouden zijn geweest, onderstrepen de behaalde resultaten dat deze inspanningen consistent leiderschap behoeven, inzet en capaciteit en een coherente benadering die de aanpak van de verschillende sectoren van de VN - humanitair, ontwikkeling en vredesmissies - verenigt en de respons versterkt. De VN moet stelselmatig opkomen voor slachtoffers in kwetsbare en afhankelijke posities en een einde maken aan de straffeloosheid die daders de ruimte biedt om door te gaan. Het Koninkrijk blijft daarom hechten aan collectieve inspanningen van donoren om het VN-systeem een eensluidende en coherente boodschap te geven over preventie en aanpak van seksuele uitbuiting en misbruik en intimidatie, en ook het afgelopen jaar is er op verschillende fronten samen opgetrokken. Het doel blijft om normen en standaarden te blijven verhogen, om hun toepassing te monitoren en de VN verantwoordelijk te houden voor haar eigen agenda. De 2022 Kamerbrief SEAH geeft verdere informatie over de inzet van het Koninkrijk het afgelopen jaar.

Geestelijke gezondheid en psychosociale steun en weerbaarheid (MHPSS)

Tijdens de 76^e AVVN is het gelukt om geestelijke gezondheid en psychosociale zorg (*Mental Health and Psychosocial Support - MHPSS*) expliciet te laten opnemen in de sturing gevende Humanitaire Omnibus Resolutie over de versterking van de coördinatie van acute humanitaire hulp van de VN. Dit biedt pleitbezorgers voor MHPSS, uitvoerende organisaties in het veld, donorlanden en bijvoorbeeld autoriteiten van landen in crisis de kans om gericht te vragen om noodhulp waarin MHPSS vanaf het begin wordt meegenomen.

Voortbouwend op de inbreng van het Koninkrijk in de 2020 VN *Peacebuilding Architecture Review* over de noodzaak MHPSS structureler te integreren in conflictpreventie en vredesopbouw, zijn in 2021 verschillende initiatieven binnen en vanuit de VN op gang gekomen om richtlijnen en hulpmiddelen te ontwikkelen voor concrete integratie van MHPSS in vredesopbouw. Begin mei 2022 lanceerde het UN *Development Programme* (UNDP) in New York en Geneve '*Guidance on integrating MHPSS and Peacebuilding*' voor UNDP-staf en *counterparts*. Onder aansturing van de Reference Group on MHPSS van het IASC (*Inter Agency Standing Committee* - het hoogste coördinerende overlegorgaan voor

¹ Een gendertransformatieve aanpak in programma's en interventies houdt in dat de oorzaken van genderongelijkheid aangepakt worden door manieren op te nemen om schadelijke gendernormen ter discussie te stellen en te transformeren met als doel het aanpakken van ongelijke machtsverhoudingen en het bevorderen van gendergelijkheid.

² Intersectionaliteit: de notie dat individuen in een samenleving discriminatie en onderdrukking ondervinden op grond van een veelvoud van factoren, waaronder geslacht, nationaliteit, leeftijd, etniciteit, gezondheid, genderidentiteit en seksuele oriëntatie.

humanitaire actie) worden momenteel richtlijnen en kennismateriaal ontwikkeld voor alle humanitaire en vredesopbouw-organisaties.

Accountability

Ook het afgelopen jaar heeft het Koninkrijk zich ingezet voor het bestrijden van straffeloosheid voor internationale misdrijven en grootschalige mensenrechtenschendingen. Deze inzet is breder dan vervolging en berechting, en omvat ook documentatie, bewijsgaring en genoegdoening.

Het Koninkrijk heeft in de AVVN alle staten opgeroepen om met het Strafhof samen te werken en om toe te treden tot het Statuut van Rome. Daarnaast heeft het Koninkrijk de VNVR opgeroepen om stevigere opvolging te geven aan de door de VNVR naar het Strafhof verwezen situaties in Darfoer en Libië. Bij verschillende gelegenheden heeft het Koninkrijk zich daarnaast ingezet voor de universaliteit van het Statuut van Rome, de voortgang van het hervormingsproces en een toereikende begroting.

Het Koninkrijk heeft de Russische agressie tegen Oekraïne in de sterk mogelijkste bewoordingen veroordeeld, en grijpt samen met andere landen, de VN en de Europese Unie (EU) elke gelegenheid aan om Rusland op te roepen het internationaal recht, waaronder het humanitair oorlogsrecht, na te leven. Dit is ook opgenomen in de door de AVVN aangenomen resolutie van 2 maart 2022 over de agressie tegen Oekraïne, de resolutie van de VN Mensenrechtenraad op 3 maart 2022 over de situatie van de mensenrechten in Oekraïne als gevolg van de Russische agressie.

Het is van groot belang dat onderzoek wordt gedaan naar schendingen van mensenrechten en humanitair oorlogsrecht in Oekraïne en dat hier bewijs van wordt verzameld voor gebruik in toekomstige rechtszaken. Het onderzoek van het Internationaal Strafhof naar oorlogsmisdaden in Oekraïne en de door de VN-Mensenrechtenraad opgerichte *Commission of Inquiry* met een focus op bewijsgaring spelen hierbij een sleutelrol. Het Koninkrijk heeft zich voor beide initiatieven actief ingezet in multilateraal verband. Er is ook 1 miljoen euro extra toegezegd aan het Hoge Commissariaat van de Mensenrechten van de VN (OHCHR). Hiermee kan de OHCHR zich verder inzetten voor mensenrechten in Oekraïne en het documenteren en rapporteren van schendingen van deze rechten. Het Koninkrijk is ook mede-oprichter en co-voorzitter van de *'Group of Friends of Accountability Following the Aggression Against Ukraine'*, een platform voor coördinatie van, en samenwerking op, bestaande en opkomende accountability-initiatieven.

Passend bij onze inzet op het bestrijden van straffeloosheid heeft het Koninkrijk zich in de VN-Mensenrechtenraad sterk gemaakt voor het onderzoeken en documenteren van geweld, aanslagen en internationale misdrijven in Afghanistan, waaronder de instelling van een Speciaal Rapporteur voor mensenrechten in Afghanistan door de VN-Mensenrechtenraad op 7 oktober 2021. Op 1 april 2022 is Richard Bennet in deze functie benoemd, hij zal bij de uitoefening van zijn werkzaamheden worden ondersteund door experts van het kantoor van de VN-Hoge Commissaris voor de Mensenrechten.

Het Koninkrijk heeft op 18 september 2020 de Syrische staat verantwoordelijk gesteld voor het schenden van het VN anti-folterverdrag. Canada heeft zich begin 2021 bij deze inzet aangesloten. Het is voor het Koninkrijk van belang om de druk op de partijen van het conflict in Syrië te houden om verdere mensenrechtenschendingen tegen te gaan. Daartoe heeft het Koninkrijk zich ingezet voor resoluties in de VN-Mensenrechtenraad alsook de Derde Commissie van de AVVN.

Mede dankzij de inzet van het Koninkrijk zijn er in het afgelopen zittingsjaar sterke resoluties aangenomen over de mensenrechtensituatie in Myanmar. De VN-Mensenrechtenraad heeft een resolutie aangenomen met ambitieuze formulering over beschermen van mensenrechten, tegengaan van straffeloosheid en een oproep om terug te keren naar het democratisch proces. In de AVVN is een resolutie aangenomen waarin de staatsgreep wordt veroordeeld en wordt opgeroepen tot het voorkomen van wapenleveranties aan Myanmar. In beide resoluties is aandacht gevraagd voor de situatie van de Rohingya, waarvoor het Koninkrijk zich blijft inzetten. Ook is de steun van het Koninkrijk aan het VN-bewijsvergaringsmechanisme gericht op Myanmar, het *Independent Investigative Mechanism for Myanmar*, voortgezet.

Door steun en co-sponsoring van het Koninkrijk, samen met Duitsland, is het mandaat van de VN *Independent Fact-Finding Mission* voor Libië met 9 maanden verlengd. Het Koninkrijk blijft zich ook in

het kader van het Berlijn-proces inzetten voor *transitional justice*, de documentatie van mensenrechtenschendingen en het opsporen en identificeren van vermiste personen.

Het Koninkrijk heeft zich samen met een groep gelijkgezinde landen ingezet voor het tegengaan van straffeloosheid in Jemen, waar de humanitaire en mensenrechtensituatie na acht jaar oorlog nog altijd schrijnend is. Een tegenslag voor de internationale gemeenschap was de beëindiging van het enige internationale, onafhankelijke onderzoeksmandaat naar mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden in Jemen door de VN-Mensenrechtenraad in 2021. Het Koninkrijk heeft daarom het initiatief genomen tot twee gezamenlijke verklaringen, één in New York bij de Derde Commissie van de AVVN en één in Genève bij de Mensenrechtenraad, om het tegengaan van straffeloosheid in Jemen op de agenda van de internationale gemeenschap te houden. Naast inzet op straffeloosheid bleef het Koninkrijk bleef de VN-geleide processen om tot een duurzame vrede te komen ondersteunen, met bijzondere aandacht voor een inclusief vredesproces en het verbeteren van de humanitaire situatie. De olietanker 'FSO Safer', die voor de kust van Jemen ligt en een ongekende milieu- en humanitaire ramp kan veroorzaken, stond tevens hoog op de agenda van het Koninkrijk. Het Koninkrijk speelde een actieve, aanjagende rol in het proces om een reddingsoperatie mogelijk te maken en heeft in dit kader samen met de VN een donorconferentie georganiseerd.

Het aantal VN-mandaten dat bijdraagt aan accountability is in 2021 toegenomen. In het licht van deze ontwikkelingen, zette het Koninkrijk de steun aan de *OHCHR Investigative Support Unit* voort met een bijdrage van 2 miljoen. Hiermee heeft de *Investigative Support Unit* gedegen begeleiding kunnen bieden aan de oprichting van nieuw gemandateerde VN-onderzoeksteams en proactief kunnen reageren op noodsituaties in conflictgebieden in Belarus, Myanmar, Jemen en Libië.

VN-missies en operaties

Gedurende AVVN76 bleef de hervorming en modernisering van VN-vredesmissies een prioriteit voor het Koninkrijk. Het Koninkrijk heeft een aanjagende rol binnen het 'Action for Peacekeeping' (A4P) initiatief en het daaraan gekoppelde implementatieplan ('Action for Peacekeeping+'). Het Koninkrijk zet met name in op het verbeteren van effectiviteit en efficiëntie van VN-missies, de bescherming van de burgerbevolking en het bevorderen van de veiligheid van peacekeepers.

Het afgelopen jaar organiseerde het Koninkrijk samen met Pakistan een virtuele *peacekeeping*-conferentie waarbij het verbeteren van de veiligheid van peacekeepers en de bescherming van de burgers centraal stonden. Deze conferentie fungeerde als voorbereiding voor de virtuele *Peacekeeping Ministerial*, met Zuid-Korea als host, waar het Koninkrijk aan deelnam en toezeggingen deed om de efficiëntie en effectiviteit van VN-vredesmissies te vergroten.

Ook heeft het Koninkrijk van november 2021 tot en met mei 2022 met een C-130 Hercules transportvliegtuig bijgedragen aan MINUSMA en staat de Nederlandse luitenant-generaal Kees Matthijssen sinds januari aan het hoofd van de militaire component van MINUSMA. Hij wordt vergezeld door een ondersteunende Nederlandse staf van ongeveer vijftien personen.

VN-vredesopbouw

Het Koninkrijk is sinds januari 2021 voor een periode van twee jaar lid van de VN 'Peacebuilding Commission' (PBC). Sinds het aantreden als PBC-lid heeft het Koninkrijk actief ingezet op de thema's *inclusive justice*, geestelijke gezondheid en psychosociale steun, en adequate, duurzame financiering voor VN-vredesopbouw. Dit gaat gepaard met de inzet om VN-coherentie te versterken en te pleiten voor inclusiviteit binnen de PBC en betekenisvolle participatie van lokale vredesopbouw-actoren, vrouwen en jeugd bij vredesopbouw-activiteiten. Naast deze doorlopende inzet, heeft het Koninkrijk een PBC-bijeenkomst over geestelijke gezondheid en psychosociale steun georganiseerd om het belang van geestelijke gezondheid bij duurzame vredesopbouw onder de aandacht te brengen, en is er actief gepleit voor het instellen van VN contributies ten behoeve van VN-vredesopbouw om zo het structurele financieringstekort van VN-vredesopbouw tegemoet te komen. Mede dankzij actieve inzet van het Koninkrijk zal er in de AVVN onderhandeld worden over een resolutie over duurzame financiering voor vredesopbouw.

Ontwapening

Het Koninkrijk heeft zich actief ingezet voor diverse resoluties op het gebied van ontwapening en organiseerde twee evenementen over de 'Comprehensive Nuclear Test Ban Treaty' (CTBT) Artikel XIV

Conferentie en de *Arms Trade Treaty* (ATT) monitor. Daarnaast diende het Koninkrijk twee resoluties in inzake de *'Anti-Personnel Mine Ban Convention'* (APMBC) en de *'Convention on Certain Conventional Weapons'* (CCW) die beide met een meerderheid zijn aangenomen.

Ook stond dit jaar het thema *outer space* hoog op de agenda. Niet langer domineren hier de door China gesteunde Russische resoluties die zich richten op het niet plaatsen van wapens in de ruimte, maar heeft ook een resolutie van het Verenigd Koninkrijk, welke zich richt op verantwoordelijk gedrag in de ruimte, veel en zelfs ruimere steun gekregen ten opzichte van vorig jaar. Het Koninkrijk steunde de Russische resoluties niet in verband met groeiende zorgen over Russische activiteiten op het gebied van antisatellietwapens en het uitblijven van overeenstemming over de definitie van een ruimtewapen.

De Russische resolutie over biologische en chemische wapens is, volgend op een sterke en goed gecoördineerde EU-lobby richting NAM-landen, ook dit jaar niet aangenomen. Dit komt niet vaak voor in de AVVN en vormde een sterk signaal van de VS en EU richting Rusland over de veroordeling van de aanval op Alexei Navalny en de Russische inzet van chemische wapens in Syrië.

Cyberveiligheid

Het Koninkrijk heeft tijdens de 76ste AVVN ingezet op het versterken van de internationale rechtsorde in het digitale domein, waaronder de waarborging van mensenrechten, zowel online als offline. Het Koninkrijk heeft tijdens de in 2021 gestarte iteratie van de *'Open-Ended Working Group'* ingezet op verdere bestendinging en ontwikkeling van de internationale veiligheidsarchitectuur voor het cyberdomein. Tevens heeft het Koninkrijk zich met succes ingespannen voor betekenisvolle deelname van het maatschappelijk middenveld aan discussies in deze groep. Ter bevordering van de weerbaarheid van de internationale cyberinfrastructuur en om wereldwijde dreiging voortvloeiend uit kwaadaardig gedrag in cyberspace te mitigeren heeft het Koninkrijk ingezet op capaciteitsopbouw en op technische en institutionele kennisoverdracht, onder meer via het *United Nations Office on Drugs and Crime* (UNODC) in Zuidoost-Azië. Tijdens VN-bijeenkomsten zette het Koninkrijk zich ook herhaaldelijk in voor het gebruik van dit platform voor de coördinatie van capaciteitsopbouw en onderstreepte daarbij de verbanden tussen cyber-capaciteitsopbouw en de SDG's.

Nieuwe technologieën

Het Koninkrijk heeft tijdens de 76^e AVVN het belang benadrukt van het verantwoord gebruik van nieuwe technologieën en het versterken van internationale *governance* hierbij. In het kader van de naleving van bestaande internationale verdragen heeft het Koninkrijk het belang onderstreept van de multilaterale exportcontroleregimes. Deze regimes faciliteren export van technologie voor vreedzame doeleinden en voorkomen dat technologieën in verkeerde handen komen. Vanwege het belang van de multilaterale exportcontroleregimes voor het waarborgen van de internationale vrede en stabiliteit, heeft het Koninkrijk zich veelvuldig uitgesproken tegen de Chinese Resolutie over internationale samenwerking op het gebied van vreedzaam gebruik. Het Koninkrijk wil voorkomen dat er parallelle internationale structuren voor het reguleren van technologie export ontstaan. Ondanks goed gecoördineerde EU-lobby richting NAM-landen, is deze resolutie tijdens de Eerste Commissie aangenomen, inclusief het verzoek aan de SGVN om een rapport met zienswijzen van VN-lidstaten samen te stellen.

Bestrijding van terrorisme en gewelddadig extremisme

Binnen de VN benadrukte het Koninkrijk afgelopen jaar het belang van het respect voor mensenrechten en inclusie van het maatschappelijk middenveld in de strijd tegen terrorisme (CT) en gewelddadig extremisme. Het Koninkrijk geeft hier concrete invulling aan middels steun aan het VN *Office of the High Commissioner on Human Rights* (OHCHR) om instrumenten te ontwikkelen waarmee landen mensenrechten centraal kunnen stellen in CT-beleid. Het Koninkrijk organiseerde tevens een *side-event* over het centraal stellen van mensenrechten in CT-beleid en marge van de eerste ministeriële conferentie over *'Human rights, civil society and counterterrorism'* in mei 2022, georganiseerd door het VN *Office on Counter-Terrorism* (UNOCT). Verder steunde het Koninkrijk afgelopen jaar het *Securing the Future Initiative*: een onafhankelijke review van de VNVR inzet op CT sinds september 2001, waarvan de resultaten in september 2022 worden gepresenteerd.

Binnen het *Global Counterterrorism Forum* (GCTF) ontwikkelde het Koninkrijk met Marokko en UNOCT een reeks aanbevelingen op terrorismefinanciering en *civic space*, welke op ministerieel niveau zijn aangenomen. Ook werden afgelopen jaar de GCTF-prioriteiten voor 2021-2023 vastgelegd, waarin de prioriteiten van het Koninkrijk nadrukkelijk naar voren komen.

In 2021 is tevens gevolg gegeven aan de VN-verkenningmissie in Irak, die ten grondslag zal liggen aan de uitrol van het VN *Global Framework* ter ondersteuning van vervolging, re-integratie en rehabilitatie van teruggekeerde Iraakse *foreign terrorist fighters* en hun families. De VN zal middels de zogenaamde 'All-of-UN'- aanpak in nauwe afstemming met de in Irak actieve VN-agentschappen, en in samenwerking met Irak, een actieplan opstellen ten behoeve van de terugkerende bevolking. Het uitblijven van repatriëringen aan Iraakse zijde blijft daarbij een punt van zorg.

Binnen de EU is een discussie gaande over versteviging van de relatie tussen de EU en multilaterale instellingen, waaronder de VN. Het Koninkrijk heeft daartoe in 2021 het voortouw genomen op het gebied van contraterorisme door het opstellen van een *non-paper*. Hierin werd het belang benadrukt van strategische partnerschappen met VN-instanties, om daarmee bij te dragen aan operationele samenwerking en donorcoördinatie. Een concreet voorbeeld hiervan is de aanbeveling om ondersteuning aan UNOCT te bieden in het monitoren en evalueren van haar P/CVE-programma's o.b.v. de expertise die de EU hierin heeft.

Humanitaire hulp en diplomatie

Ook tijdens de 76^e AVVN heeft het Koninkrijk zich hard gemaakt voor een effectief systeem voor het verschaffen van humanitaire hulp op grond van humaniteit, neutraliteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Ook de naleving van het humanitair oorlogsrecht in zijn totaliteit krijgt voortdurende aandacht. Het afgelopen jaar bestonden er in meerdere crises grote problemen rond humanitaire toegang. Het Koninkrijk droeg door coalitievorming, formulering van gezamenlijke boodschappen en diplomatieke inspanningen in diverse fora, waaronder in het kader van de AVVN, bij aan internationale inspanningen om humanitaire toegang in onder meer Ethiopië, Afghanistan, Syrië en Oekraïne af te dwingen en om schending van het oorlogsrecht op dit punt aan de kaak te stellen. Zo voerden voor de met overgrote meerderheid op 24 maart jl. aangenomen resolutie over de humanitaire consequenties van de agressie tegen Oekraïne vele Nederlandse ambassades, vaak met bondgenoten, gerichte demarches uit om zoveel mogelijk landen tot een voorstem te bewegen.

Vrouwen, Vrede en Veiligheid (1325)

Ook het afgelopen jaar heeft het Koninkrijk zich ingezet voor het bereiken van concrete resultaten voor vrouwen en meisjes en verbetering van de positie en rol van o.a. vrouwenrechten organisaties, vrouwelijke mensenrechtenverdedigers en vredesactivisten. Het Koninkrijk doet dit ondermeer door implementatie van het vierde Nationale Actieplan 1325 (NAP1325-IV); de zeven strategische partnerschapsprogramma's gericht op de Vrouwen, Vrede en Veiligheidsagenda (WPS); en daarnaast door middel van specifieke projecten ter uitvoering van VNVR-resolutie 1325 o.g.v. mediation, het voorkomen en bestrijden van SGBV en het bevorderen van participatie van vrouwen in VN-vredesmissies en vredesonderhandelingen. Het Koninkrijk steunt hiertoe onder andere VN-trainingen voor vrouwelijke officieren en het 'Elsie Initiative Fund for Women in Peace Operations'. Daarnaast heeft het Koninkrijk in 2021 en in het voorjaar 2022 door middel van schriftelijke verklaringen bijgedragen aan de twee, jaarlijks terugkerende *Open Debates* van de VNVR over deze thematiek. Aan het eerste *Open Debate*, specifiek over VNVR-resolutie 1325, koppelde het Koninkrijk en Canada een evenement over de bescherming van vrouwelijke mensenrechtenverdedigers. Bij het tweede *Open Debate*, over seksueel geweld in conflict, vroeg het Koninkrijk aandacht voor de leiderschapsrol van overlevenden van conflict gerelateerd seksueel geweld en het belang van sancties en accountability voor dit geweld.

Landensituaties

Afghanistan

Na de machtsovername door de Taliban op 15 augustus 2021 heeft het Koninkrijk zich gecommitteerd aan humanitaire hulp en ondersteuning van basisnoden voor de noodlijdende Afgaanse bevolking. Ook heeft het Koninkrijk zich ingezet op het gebied van mensenrechtenmonitoring. UNAMA kreeg in

maart 2022 een nieuw mandaat voor een jaar, met daarin humanitaire, economische en politieke componenten, alsook mensenrechten en veiligheid.

Myanmar

Het Koninkrijk spant zich onverminderd in voor de bescherming van mensenrechten en het tegengaan van straffeloosheid in Myanmar. In het afgelopen zittingsjaar zijn er sterke resoluties aangenomen over de mensenrechtensituatie in het land, die mede dankzij de inzet van het Koninkrijk tot stand kwamen.

Sahel

De Sahel regio bleef het afgelopen jaar onverminderd een prioritaire regio op het vlak van veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en migratie. Middels een geïntegreerde benadering zet het Koninkrijk zich – samen met gelijkgezinde partners – in VN-verband in om de grondoorzaken van instabiliteit en armoede in de Sahel weg te nemen, de weerbaarheid van de bevolking in fragiele regio's te vergroten en het sociaal contract tussen burgers en staat te versterken. Het Koninkrijk heeft ook bijgedragen aan veiligheid en stabiliteit in de regio, onder andere via de VN-missie MINUSMA. Tevens bleef het Koninkrijk via de VN-Mensenrechtenraad zich sterk inzetten voor opvolging van de aanbevelingen in het rapport van de *International Commission of Inquiry* over mensenrechtenschendingen in Mali, teneinde bestrijding van straffeloosheid in Mali te versterken. Middels bijdrages aan verschillende VN-organisaties werkzaam in de Sahel leverde het Koninkrijk een bijdrage aan de humanitaire respons in de regio. Verder zette het Koninkrijk in op het bevorderen van stabiliteit, onder andere via steun aan UNDP in Tsjaad en het UNDP's *Regional Stability Fund* voor de Tsjaadmeer regio en de Liptako Gourma regio (grensgebied Burkina Faso, Mali en Niger). Via onder meer IOM, UNICEF en andere VN organisaties draagt het Koninkrijk bij aan opvang van migranten, kinderrechten en duurzame ontwikkeling en in de Sahel. Ten slotte onderstreept het Koninkrijk het belang van het verbeteren van VN-coördinatie in de regio door middel van steun aan VN-organisaties als OCHA en de VN-speciaal coördinator voor de Sahel.

Ethiopië

De crisis in het noorden van Ethiopië escaleerde het afgelopen jaar, met grote gevolgen voor de humanitaire situatie, de economie van het land, en stabiliteit in de Hoorn van Afrika. Het Koninkrijk heeft zich het afgelopen jaar in VN- en EU-verband ingespannen voor naleving van drie voorwaarden die de EU gezamenlijk gesteld heeft: vrije doorgang voor humanitaire hulp; een wapenstilstand en vredesbesprekingen tussen de strijdende partijen; en *accountability* voor daders van mensenrechtenschendingen.

Mede door de inzet van het Koninkrijk heeft de EU in de VN-Mensenrechtenraad een resolutie aangenomen die een onderzoekscommissie instelt voor Ethiopië. Via zowel ongeoormerkte financiering, als specifieke financiering voor de humanitaire respons in Ethiopië, heeft het Koninkrijk bijgedragen aan onder andere de opvang van intern ontheemden, voedselvoorziening in Tigray, en water en gezondheidszorg voor slachtoffers van het conflict. Financiering komt tevens ten goede aan slachtoffers van de grootschalige droogte die delen van Ethiopië, Somalië en Kenia teistert.

Soedan

In Soedan heeft het Koninkrijk samen met internationale partners ingezet op een succesvolle democratische transitie, onder andere door in te zetten op het versterken van democratische instituties, te investeren in *private sector development* en het steunen van het Family Support Programme van de Wereldbank, dat voor de meest kwetsbare families de gevolgen van de benodigde economische hervormingen moest verzachten. Gezien de militaire coup van eind oktober 2021, is deze gepauzeerd en wordt op dit moment gekeken hoe de fondsen in een andere vorm ten goede kunnen komen aan de groeiende humanitaire noden. Ook zijn, vanwege de staatsgreep, programma's met een directe link met de overheid, op dit moment stop gezet.

Voor de terugkeer naar en het slagen van een democratische transitie is het van groot belang dat zij die zich recent en in het verleden schuldig hebben gemaakt aan misdaden, hiervoor verantwoordelijk worden gehouden. Met goede gesprekken met de minister van Justitie heeft het Koninkrijk hier actief aandacht voor gevraagd. Door de staatsgreep is deze situatie echter veranderd en blijkt het lastiger

de gesprekken en het werk op dit gebied voort te zetten. De staatsgreep heeft ook het werk van het Internationaal Strafhof bemoeilijkt. Desalniettemin is in april 2022 de behandeling ter zitting begonnen van de zaak tegen de voormalige commandant van de Janjaweed-milities, Abd Al-Rahman, die wordt verdacht van het plegen van oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid in Darfur in 2003 en 2004.

Libië

Het Koninkrijk is het afgelopen jaar als covoorzitter van een van de vier werkgroepen die onderdeel zijn van het Berlijnproces een actieve rol blijven spelen in het onder de aandacht brengen van het belang van mensenrechten, accountability, transitional justice en nationale verzoening. Met deze internationaal humanitair recht en mensenrechten-werkgroep heeft het Koninkrijk onder andere een nationale mensenrechtendialoog gelanceerd. Libische autoriteiten en activisten gaan in dat kader met elkaar in gesprek over de mensenrechtensituatie en mogelijkheden om die te verbeteren.

Syrië

Het Koninkrijk heeft zich het afgelopen jaar onverminderd ingezet voor accountability in Syrië middels verschillende, elkaar versterkende sporen. Centraal hierin staat de aansprakelijkstelling van Syrië voor grove mensenrechtenschendingen, foltering in het bijzonder, door het Koninkrijk en Canada. Ook kon het bewijsvergaringsmechanisme IIIM het afgelopen jaar wederom steun van het Koninkrijk rekenen.

Het Koninkrijk heeft daarnaast de groeiende groep noodhulpbehoevende Syriërs humanitair gesteund en sprak zich in resoluties en via andere wegen consequent uit tegen politisering van humanitaire hulp en schendingen van het internationaal humanitair recht.

In de VN-Mensenrechtenraad en Derde Commissie van de AVVN had het Koninkrijk een belangrijk aandeel in de totstandkoming van resoluties met een prominente rol voor voornoemde thema's – accountability, humanitaire hulp, alsook het niet aflatende belang van een duurzame politieke oplossing.